

Mechelen, 24 oktober 2014

Vlaamse Regering hecht goedkeuring aan asbestafbouwbeleid

De Vlaamse Regering gaf vandaag op voorstel van Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw Joke Schauvliege haar principiële goedkeuring voor de opstart van een asbestafbouwbeleid door de OVAM in het Vlaamse Gewest. Dat beleid moet onze leefomgeving in Vlaanderen tegen 2040 vrij maken van asbestafval en van asbesthoudende materialen. De productie en toepassing van asbest en asbesthoudende materialen in ons land mag dan al wel sinds 1998 verboden zijn, toch zijn er naar schatting nog ongeveer 3,7 miljoen ton asbesthoudende materialen in omloop, het merendeel in de vorm van dakleien, gevelbekleding, golfplaten, nutsleidingen, ... Dergelijke 'hechtgebonden' asbesttoepassingen vormen geen acuut risico voor milieu en gezondheid maar kunnen op termijn wel asbestvezels vrijgeven wanneer zij verweren of afbrokkelen. Zonder ingrijpen verwacht de OVAM dat asbesthoudende producten pas tegen 2070 grotendeels verdwenen zullen zijn. Reden waarom de Vlaamse Regering kiest voor een versneld afbouwbeleid.

Decennialang werd asbest gebruikt in talloze toepassingen, in bouwmaterialen als dakleien en gevelbekleding, in nutsleidingen, bloembakken, golfplaten, isolatiemateriaal, ... Sinds het verbod zijn de milieuproblemen van de productiefase naar de gebruiksfase en de afvalstofverwerking verschoven. Het huidige juridische en beleidskader focust dan ook vooral op de blootstellingsrisico's bij de verwijdering, inzameling en verwerking van asbesthoudende materialen.

Daarbij wordt tot op vandaag een onderscheid gemaakt tussen 'niet-hechtgebonden' of 'losse' asbest en 'hechtgebonden' asbest. 'Niet-hechtgebonden' asbest zoals asbestkoord of asbestisolatie rond verwarmingsbuizen geldt als het gevaarlijkst. De vezels zitten niet goed verankerd in het dragermateriaal, zodat ze makkelijk kunnen vrijkomen en ingeademd worden wat aanleiding kan geven tot gezondheidsrisico's. Wie niet-hechtgebonden asbest wil verwijderen moet daarvoor steeds een beroep doen op een erkend asbestverwijderaar. Hechtgebonden asbest is goed gebonden aan andere stoffen zodat de asbestvezels stevig verankerd zijn in het dragermateriaal. Zolang dat in goede staat is en niet wordt bewerkt of gesloopt, komen er nauwelijks vezels vrij. De verankering van de vezels neemt echter af naarmate het materiaal meer verweert of verouderd. Wie hechtgebonden asbestproducten zoals bloembakken, golfplaten, enz... wil verwijderen kan dit zelf doen mits in acht name van van een aantal eenvoudige maatregelen (niet breken, slijpen, boren, ...) en kan hiermee zelfs terecht op het plaatselijke containerpark.

Noodzaak voor een versneld afbouwbeleid

De voorbije jaren werden al heel wat ambtshalve initiatieven genomen om asbesthoudend afval zoveel mogelijk te verwijderen, denk bijvoorbeeld maar aan de verwijdering van asbestcementproductie-afval in de regio Willebroek – Kapelle-op-den-Bos. Toch zijn er dwingende redenen om het Vlaamse asbestafbouwbeleid te versnellen:

- Vooreerst is er de vaststelling dat zonder actief ingrijpen asbesthoudende producten pas tegen 2070 grotendeels verdwenen zullen zijn. Over een periode van meer dan 50 jaar zullen dus veel asbesthoudende producten verweren en mogelijk asbestvezels vrijgeven. Bovendien zullen verweerde asbestmaterialen moeilijker en dus ook duurder te verwijderen zijn.
- Zolang gebouwen asbesthoudende materialen bevatten, ontstaan er gezondheidsrisico's bij renovatie- of sloopwerken en bij calamiteiten zoals brand of stormen.
- Asbesthoudende afvalstoffen leggen een hypotheek op de recyclage en het sluiten van materiaalkringlopen van andere bouwmaterialen.
- Internationale beleidsevoluties, onder meer een resolutie van het Europees Parlement uit 2013 wijzen op de noodzaak om nationale verwijderingsprogramma's op te starten.

Haalbaarheidsstudie wijst weg naar een gefaseerd afbouwbeleid

In het voorjaar van 2013 startte de OVAM een studietraject dat de haalbaarheid van een Vlaamse asbestafbouwbeleid moest nagaan. Dit traject bestond uit vier onderdelen:

- een onderzoek naar de vrijstelling en verspreiding van vezels vanuit verweerde asbesthoudende dakbedekking en gevelbekleding;
- een inventarisatiestudie van asbesthoudende materiaalstromen in Vlaanderen;
- een markt- en stakeholdersbevraging met enerzijds beleidsmakers, handhavers, lokale besturen, ... en anderzijds sectoren als onderwijs, landbouw, particulieren, ...
- een oriënterende haalbaarheidsstudie en kosten – batenanalyse.

Op basis van deze onderzoeken, studies en bevraging hecht de Vlaamse Regering haar goedkeuring aan het door de OVAM voorgestelde versneld en gefaseerd afbouwbeleid. De OVAM wordt gelast met de voorbereiding tegen 2018 van de uitvoering en coördinatie van het afbouwbeleid met als doel Vlaanderen asbestveilig te maken tegen 2040. In een eerste fase tem 2017 wil de OVAM door middel van aanvullend onderzoek en proefprojecten haalbare scenario's uitwerken.

De prioriteit gaat daarbij (in afnemende volgorde) naar:

1. Asbestcementproductie-afval (zoals bijv. de asbestcementdraailingen)
2. Niet-hechtgebonden asbesthoudende producten in gebouwen
3. Hechtgebonden asbesthoudende producten in de buitenschil van gebouwen (owv het verweringsrisico)
4. Hechtgebonden asbesthoudende producten in de binnenschil (risico's bij renovaties)
5. Asbesthoudende nutsleidingen
6. Asbestpuin (sloopafval)
7. Industriële toepassingen

Prioritaire doelgroepen/gebouwen zijn (op basis van de markt- en stakeholdersbevraging): scholen, publieke gebouwen, overheidsgebouwen, residentiële gebouwen en land- en tuinbouw.

Samen met andere beleidsdomeinen zal de OVAM doelgroep per doelgroep onderzoeken hoe nieuwe en reeds bestaande instrumenten gekoppeld kunnen worden. Ook de ambtshalve middelen van de OVAM zullen aangewend worden als hefboom om een versnelde afbouw van de asbesthoudende materiaalstroom te realiseren.

Burgers kunnen met hun vragen terecht bij 1700, het gratis nummer van de Vlaamse overheid.

Voor meer informatie:

Jan Verheyen - woordvoerder@ovam.be - @PersAtOVAM - 0479 89 07 46
OVAM - Stationsstraat 110, 2800 Mechelen - www.ovam.be - 015 284 148
Heeft u onze nieuwsbrief al gelezen? www.ovam.be/nieuwsbrief

Persbericht

SAMEN MAKEN WE
MORGEN MOOIER

Om het milieu zo min mogelijk te belasten en aan de Europese top te blijven staan, willen we deze inspanningen onverminderd verder zetten en zelfs versterken. Ons doel is niets minder dan een kringlooeconomie waarin duurzaam beheer van afval, materialen en bodem zorgt voor nieuwe ruimte, materialen en grondstoffen voor de huidige en voor toekomstige generaties.